

Kenelle rakennamme kaupunkia

ASUNTOJEN HINNAT, kansainväliset pörssikurssit keskuspankkien korkopolitiikka ja Trumpin vaalivoitto ovat yleisiä puheenaiheita niin kotien kuin työpaikkojenkin kahvipöydissä. Mistä muusta keskustellaan kiinteistömaailmassa? Onko muita keskustelun arvoisia aiheita kuin vuokrien kehitys, deflaation uhka ja nollakorot?

Viimeisten vuosikymmenien aikana maailma on muuttunut asiantuntijajohtoisesta demokraattiseksi ehkä enemmän kuin haluamme edes myöntää. Internetin kehityksen myötä informaatio on kaikille saatavilla ja asiantuntemus on usein se vaikeimmin sulatettava informaation laji. Haluamme löytää helposti käsiteltävää tietoa ja yksinkertaisia ratkaisuja, ja haluamme ne heti. Sekä Brexit että Trumpin vaalivoitto ja populististen, kansallismielisten puolueiden kannatuksen lisääntyminen osoittavat toisaalta demokratian toimivan, toisaalta ihmisten uskomisen yksinkertaisiin ratkaisuihin ja sellaisiin poliittisiin johtajiin, jotka niitä tarjoavat. Asiantuntijat koetaan elitistisinä, ylimielisinä ja todellisuudesta vieraantuneina hyypiöinä, joita ei tarvitse kuunnella tai ei ainakaan ottaa vakavasti. Kaikkien mielipiteet kun voivat olla tasavertaisesti oikeita.

Käännetäänpä valokeila kaupunkisuunnitteluun. Keskustelunaiheena se ei ole kovinkaan kuuma. Kun siitä sitten keskustellaan, ovat kaikki mielipiteet nykyisin yhtä arvokkaita, oli niillä sitten vuosikymmenien työkokemuksella hankittu asiantuntijatausta tai kahden viikon instagramperusteinen mutu-mielipide.

Slussenin pitkäaikainen suunnittelu valituskierteinen ja protestieinen sekä muut suuret rakennusprojektit Tukholman ydinkeskustassa – muun muassa ehdotus Sturegallerian laajentamiseksi, raitiovaunulinjat, Östermalmin tori, polkupyöräilyn lisääntyminen ja sen priorisointi liikenteessä, postimerkkiasemakaavoituksen muuttuminen poikkeuksesta säännöksi eikä

Maarit Nordmark

vähiten keskustelut Blasieholmenin Nobelontin suunnittelusta – osoittavat, kuinka kaupunkisuunnittelu on vaihtanut paikkaansa yhteiskunnassa. Se oli aiemmin selkeästi oma tieteen- ja taiteenlajinsa, jota johtivat kokeneet ammatillaiset poliitikkojen edustaessa asukkaita ja kansalaisia. Viime vuosikymmenien aikana kaupunkisuunnittelu on kehittynyt yhä enemmän kiinteistönomistajavetoiseksi tuotonmaksimoinniksi omalle kiinteistölle, kokonaisuuden toiminnan tullessa toissijaiseksi. Eri sidosryhmien vastakkainasettelu on myös lisääntynyt; selkeä esimerkki tästä on esimerkiksi viime vuonna ilmestynyt dokumentti "Bikes vs Cars".

On aika ottaa ote yhdyskuntasuunnittelusta kaikkien osallistujien yhteisenä pelikenttänä ja keskustella sen areenan säännöistä ja tavoitteista. Kenelle rakennamme kaupunkia ja muuta fyysistä ympäristöämme? Kansainvälisten rahastojen omistajille vai viidenkymmenen vuoden päästä syntyville lapsenlapsenlapsillemme? Onko maantiet ja kadut tarkoitettu kaikille liikennelajeille vai vain autoille? Miksi säilyttää viheralueet ja -käytävät kaupunkiympäristöissä, vaikka niitä myymällä voidaan rahoittaa osa kaupungin toimintojen tämän päivän kustannuksista?

Kaipaamme Ruotsissa tätä julkista keskustelua. Kaipaamme myös suvaitsevaisuutta eri toimintojen, tarpeiden ja liikenneryhmien välille ja kärsin niiden vastakkainasettelusta. Kaupunkisuunnittelu lähtee tänä päivänä turhan usein oman hyödyn maksimoinnista ja ajatuksesta, että muiden tarpeiden huomioonottaminen on minulta pois. Kaipaamme sadan vuoden perspektiiviä asemakaavoituksessa.

Toivon, että Suomi ei toista Ruotsin esimerkkiä kaupunkisuunnittelun lyhytnäköisyydestä nyt, kun kansainväliset kiinteistösiijoittajat jälleen ostavat kiinteistöjä Suomesta ja perustavat maahan omia edustustojaan. Toivon, että sen enempää Ruotsissa kuin Suomessakaan yhteistä ympäristöämme ei voisi ostaa.